

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 86 * číslo 30 * 23. července 2006 * Cena 6 Kč

Téma týdne
Tři zdroje
skryté síly církve
objasňuje
Rudolf Medek

VYPRÁVĚNÍ O KNIZE, KTERÁ MÁ SVŮJ VLASTNÍ POMNÍK

Prostá kamenná deska se jmény Jan Blahoslav, Ondřej Štefan, Mikuláš z Kamínku, Lukáš Helic, Jan Eneáš, Izaiáš Cibulka, Jiřík Strejc, Jan Kapita, Pavel Jesen, Jan Efreim, Samuel Sušický, Adam Felín, Jan Němčanský, Zachariáš Ariston, Zachariáš Stolín a Václav Elam, před ní na podstavci rozevřená kniha a heslo: Bůh láska jest - to je prostý pomník jediné knihy, která si ho opravdu zaslouží, Bible kralické.

V Kralicích nad Oslavou tak zůstala navždy zvěčněna jména týmu, který se pustil do díla do té doby nevídaného - prvního překladu Bible z původních jazyků. Až do té doby byly totiž všechny české překlady pořízeny z latinského překladu - z tzv. Vulgaty.

Pomník byl postaven při příležitosti 300. výročí úmrtí Karla staršího ze Žerotína v roce 1936. Ten se totiž hlásil k Jednotě bratrské a na svém panství nechal postavit bratrskou školu, kostel a, jak se ukázalo o mnoho let později, také tiskárnu.

Bible kralická byla v Kralicích nad Oslavou nejen přeložena, ale v tajné bratrské tiskárně také vytištěna.

Když archeologové v šedesátých letech minulého století zkoumali zbytky vyhořelé tvrže, našli 4000 liter a různá záhlaví stránek. Když dali vše dohromady, s překvapením zjistili, že jde o zbytky sazby Kralické bible. Postupně rekonstruovali i další nalezené zbytky a přišli na to, jak obtížně se tehdy knihy tiskly.

Nejen že bylo nutné do každé stránky ručně nasázet literky a záhlaví, ale i barva se nanášela ručně takovými velkými hříbky (jako na zašívání ponožek) i lis musely pořádně utáhnout lidské ruce. Pracovalo se v devítičlenných skupinách a touto technikou se denně natisklo jednostranně 13 listů v nákladu 2000 kusů. O slitinách používaných k sazbě a tiskařských barvách se tehdy mnoho nevě-

dělo, a tak 13 tiskařů během let zemřelo na otravu rtutí, která se používala do tiskařské barvy. Jinde zase tiskaři umírali na otravu olovem, které se používalo právě do slitin na odlévání literek.

Později se zjistilo, že v kralické tiskárně bylo vydáno za 42 let 115 titulů. Nebylo to jen 10 typů Kralické bible. V Kralicích se tiskly bratrské kancionály i učebnice a také díla Jana Amose Komenského.

Člověk se ani nediví, že jeden díl šestidílné Kralické bible stál polovinu ročního platu zámeckého zaměstnance. Vlastnictví celé Bible tak představovalo pěkný majetek. Kralická bible je však také mistrovským dílem po stránce jazykové i překladatelské a dodnes je považována za vrcholné dílo soudobého knihtisku. Lze ji srovnávat i s jinými biblickými texty, včetně překladu Lutherova. Právě jeho překlad Bible do němčiny ovlivnil reformované církve v názoru pořízovat národní překlady biblických textů z hebrejštiny a řečtiny. Z představitelů Jednoty bratrské pak především biskup Jan Blahoslav svým překladem Nového zákona podnítl své stoupence k následování.

Římskokatolická strana se tradici Bible kralické pokusila nahradit vydáním tzv. Bible Svatováclavské. Po celém 17. a 18. století však Bible kralická představovala pro Čechy bez rozdílu vyznání vzor jejich jazyka a hluboce ovlivnila náboženský i literární život našich národních buditelů. Velkého ohlasu dosáhla i v zahraničí, nejen na Slovensku, ale také v německých zemích, kde na její tradici navázala tzv. Bible hallská, tištěná v Halle u Magdeburku. Vydání Kralické bible z roku 1613 se vydává v nezměněné podobě dodnes.

Společným úsilím Moravského muzea v Brně, Místního národního výboru v Kralicích nad Oslavou a kra-

Bratr Miloš Pražan z náboženské obce Třebíč u pomníku Bible kralické v Kralicích nad Oslavou

lického Muzejního spolku byla uskutečňována stavba Muzea Bible kralické podle návrhu předního českého architekta a urbanisty prof. architekta Bohuslava Fuchse (1895 - 1972) jako místo důstojného uložení materiálů z výzkumu kralické tvrže a ze sbírek Muzejního spolku. Slavnostního otevření se dočkala 28. září 1969. Od 6. září 1970 u příležitosti 300. výročí úmrtí J. A. Komenského je zde také otevřena výstava J. A. Komenský a tiskárna, jejíž autorkou je dr. Vlasta Fialová, dlouholetá vedoucí archeologických výzkumů v tomto místě. Hlavně její zásluhou tak můžeme dodnes obdivovat píli, pracovitost i mistrovství našich předků, kteří nám odkázali dar nejcennější - originální překlad Bible.

Helena Noemi Bastlová

Představuje se Dialog na cestě

Litomyšl - rajská zahrada

O poslední květnové sobotě byl v Litomyšli, pod záštitou Křesťanské akademie, v podání členů a hostů Literárního dramatického klubu Dialog na cestě uveden pořad "Rajská zahrada Boží blízkosti" autorky Olgy Nytrové spolu s hudební kompozicí Václava Strachoty "Doteky světla". Náš klub již v minulém roce s tímto pořadem vystupoval např. v "Galerii Cesty ke světlu", v Písku a také na Podorlicku v rámci "Putování za duši" organizovaném br. farářem Mgr. Ervínem Kukuczku. A ten teď s námi, stejně jako v loňském roce, měl účinkovat.

Hned po příjezdu nám udělaly radost plakáty oznamující naše vystoupení. Aha - Litomyšl žije bohatým kulturním životem. Ve stejném termínu se však konalo množství dalších akcí, jak jsme měli záhy zjistit. Po příchodu na faru nás přivítala sestra farářka Věra Říhová a provedla nás po svém působišti. V tomto domě žila a zemřela Magdalena Dobromila Rettigová. Je zde též umístěna modlitebna, vystavená v novogotickém stylu.

Pak již byl čas odebrat se do Chrámu Povýšení svatého Kříže, kde jsme měli večer vystupovat. Místní probošt František Beneš nás krátce upozornil na některé zajímavosti (např. nově zrekonstruované místní varhany) a byl nám velice nápomocen při přípravě scény a instalaci aparatury. Zde se k nám připojil i br. farář Ervín Kukuczka a již se začínali scházet diváci. Ještě před začátkem vystoupení jsme si popovídali s publikem, které bylo vícegenerační a dalo by se říci "ekumenického založení". Věnují se tady hudbě, literatuře i divadlu a sbory jednotlivých církví pořádají společné akce.

Na úvod Václav Strachota navodil meditativní atmosféru svou skladbou "Doteky světla". Tu složil na počest 10. výročí založení "Galerie Cesty ke světlu" malíře Zdeňka Hajného. Poté již přišla na řadu "Rajská zahrada Boží blízkosti" v podání členů a hostů LDK Dialog na cestě Olgy Nytrové, Markéty Hlasivcové, Květoslavy Salmonové, Ervína Kukuczky, Zdeňka Lonička. Tato esej či báseň v próze posluchače formou poetických obrazů a podobenství vede k zamyšlení nad základními hodnotami. A takového poselství je v dnešní hektické době stále aktuální.

Úspěšné vystoupení skončilo a my jsme se vrátili na proboštství. Po dobré večeři jsme, bohužel již za vydatného deště, podnikli krátkou procházku noční Litomyšlí a rádi jsme se nechali v rajském klidu fary ukolébat k spánku. V neděli ráno jsme se zúčastnili bohoslužby v modlitebně. Velice nás oslovilo kázání ses. farářky Věry Říhové o úloze Boží lásky v našem životě. „Naším cílem by nemělo být osvědčené pohodlí, které k ničemu nezavazuje, ale každý máme v míře svého obdarování dávat Bohu i bližním, co komu náleží. Tím nejlépe přispějeme do života Boží lásky a pracujeme pro věčnost.“

Dokončení na str. 3

SKRYTÉ PRAMENY DUCHOVNÍ SÍLY CÍRKVE

Církev Kristova prodělala od svého vzniku do dnešních časů mnoho těžkých zápasů a odrazila mnoho nebezpečných náporů. Žádná společnost na světě nemá tak dramatické dějiny plné úskalí, nebezpečí, překážek, nezdarů jako křesťanská církev. Často sama klesla hlouběji než marnotratný syn - a přece se vždycky vzhopila. Zemřeli mnozí, kteří viděli už její konec, ale církev tu žije, církev tu trvá až do dnešních dnů. I povrchní pozorovatel dějin nemůže se ubránit dojmu, že v křesťanské církvi je něco nezničitelného, že její existence je jakousi vnitřní nutností kulturního lidstva.

A to nás vede k zamyšlení, odkud církev čerpala a čerpá tuto odolnost a sílu k zachování své existence a

k přetrvání všech vichřic a proměn času.

Stáli jste již někdy před mohutným, osamělým stromem na vyprahlém pahorku? Je bičován bouřemi a vichřicemi ze všech stran a vy se divíte, že stojí s tak rozložitou korunou pevně. Proč? V čem vězí tajemství této věkovité síly a pevnosti? Co je skryto našemu zraku? Jsou to mocné kořeny, pronikající hluboko do země k nevysychajícím pramenům, ze kterých čerpá sílu a jimiž přijímá životodárnou vláhu.

Církev Kristova, toť takový osamocený strom, vystavený všem nepohodám a nástrahám nepřátel. Které jsou tedy ty skryté prameny církve, z nichž ona čerpá svou sílu k životu a moc, kterou přetrvává věky?

Jsou tři takové prameny: 1. Živý Kristus; 2. Jeho slovo; 3. Modlitba. To jsou ty nejdůležitější podmínky jak života a růstu církve, tak i nesné ovoce k oslavě nebeského Otce. Kdykoliv se církev začala odvracet od Krista, zanedbávala Písmo a opomíjela modlitbu, ocitla se vždycky v hlubokém vnitřním úpadku a ponížení. Že toto nebezpečí hrozilo církvi už v samém začátku, vyznívá z přísného napomenutí apoštola Pavla: „Divím se, že se od toho, který vás povolal milostí Kristovou, tak rychle odvracíte k jinému evangeliu“ (Ga 1,6). „Rozpomeň se, odkud jsi klesl a navrať se“ (Zj 2,5).

Toto slovo výstrahy a napomenutí je potřebné i dnes, kdy nad Krista je

Dokončení na str. 3

Jak vnímáme toleranci?

Pro křesťanskou etiku, která zakazuje "vytrhávat plevel", protože by s ním člověk mohl snadno vytrhnout i dobré výhonky, a která dokonce přikazuje "nalomenou třtinu nedolomit", by měla být tolerance jako mezilidský postoj vlastně samozřejmá. V četných náboženských válkách řady staletí vidíme, že se mnozí ve svém "nejsvatějším" přesvědčení stávají úzkoprsmými a netolerantními, až fanatickými. Bylo by vhodné řídit se zásadou velkého církevního učitele Augustina: „V nutném jednota, v pochybnosti svoboda, ve všem láska.“ V dnešním společenském soužití vnímáme pluralitu, pestrost názorů, postojů a zájmů, což je předností. Mnohost, vícevrstevnatost názorů pomáhá zabránit jednostrannosti a okleštíje výstřelky. Hledáme snášenlivost, protože jakkoliv motivovaná a podbarvená nesnášenlivost a netolerance směřuje konečnou k totalitarismu. Někteří usuzují, že vhodná je ochota ke kompromisu. V něm se sice neuskutečňuje to nejlepší, považované za ideál, zato ale v zájmovém konfliktu to optimálně možné. „Přes svá omezení je kompromis jako první krok k lepšímu a všemi podporovanému řešení stále ještě lepší než mocí vnucené ideální řešení“, vysvětluje Franz Furger.

Nelze než souhlasit. Je třeba uznávat vzájemné rozdíly, lepší než boj je úsilí o snášenlivost a partnerství. Takovýto postoj může být všem lidem ku prospěchu. Tolerance je ctnost. Obdaření touto ctností jsme schopni nechat lidi šťastné jejich vlastním způsobem, na rozdíl od způsobu našeho. Znamená to projevat určitou velkorysost, která přiznává druhým právo na jejich "vlastní názor" a na jejich "zvláštnost", jak kdosi trefně poznamenal.

Tolerance je asi také značná míra empatie, jsme pak schopni dívat se na věci pohledem druhého člověka. Nemůžeme potkat přátele a spolupracovníky bez chyb a chybiček. Je na naší velkorysosti umět chyby odpouštět, prožívat svobodně radost z předností a obdarování těch, kteří jsou nám nablízku, podat jim znovu ruku ke spolupráci a těšit se pak zaslouženě ze společného díla. Jeden z vynikajících myslitelů, spisovatel L. N. Tolstoj před lety napsal: „Čím blíže jsou lidé pravdě, tím jsou snášenlivější vůči cizím omylům. A naopak.“ Přiblížíme se Kristově pravdě a pocítíme větší lásku a toleranci k bližním a jejich slabostem. Podepřeme je místo toho, abychom spolupráty nevráživě odsuzovali.

A abychom si všechny ty obtížné životní úkoly trochu ulehčili, vzpomeňme, co kdysi řekl oblíbený herec a spisovatel Miroslav Horníček, že totiž tolerance, tak jako humor, se získává teprve zráním a věkem.

Olga Nytrová

K VÝROČÍ NAROZENÍ DR. KARLA FARSKÉHO

Pokračování z č. 29

Podle poznámky ve svém kalendáříku jel jsem ke Karlovi do Plzně v sobotu 29. a první, co bylo, když jsem k němu přijel, že mne vedl do Koterovské ulice, kde byly povražďeny na komando domobraneckého důstojníka, místního rodáka, ony nevinné oběti. Karel mi ukazoval chodník, kde padly ty děti (tehdy byla ta místa vyznačena věnci, dnes jsou v chodníku zasazeny památné kameny), ukazoval mi též balkón i okna, do nichž bylo střeleno, vypravoval o tom, jak mohutným dojmem působilo, když vyrukovaly na pohřeb obětí zlovůle dílny státních drah, vysvětloval mi, jak rád by byl vedl kondukt, kdyby byl věděl, že pohřby obětí budou bez kněze, – a tak dále, jak to později vylíčil v Přelomu. Byl tehdy touto událostí ještě velmi silně zaujat.

Druhá věc, o které mi rovněž hned podrobně vykládal a která ho tehdy rozrušovala, byla aféra rumburská, rovněž již zmíněná.

Popravený vůdce vzpoury, kadet Voďička, byl bývalý žák petrohradské reálky a Karel mi vykládal, že ho se studenty vzpomíná určitým způsobem na konci bohoslužby v modlitbě. Odvedl mne do kaple ústavu a ukazoval mi věnec s rozžatým světlem na počest řečeného odbojníka a jeho druhů. Byl hrdý na ty hochy a jejich osud ho dojímal.

Ovšem živě nás, když za mnou přijela i moje žena, informoval i o průběhu bolevecké katastrofy. Z osobních věcí přišlo během těchto několika

dní, co jsme v Plzni pobýli, na přetřes i obsazení plzeňského arciděkanství. Jak Karel uvádí i v Přelomu, zemřel arciděkan Černý v sobotu 22. června, za návštěvy Huynovy, bylo tedy arciděkanství nedávno uprázdňeno.

Ježto bylo Karlovi kdysi též předhovozeno, že by nedošlo k založení československé církve, kdyby dostal plzeňské arciděkanství, považuji za nutné, abych pověděl i o této věci, co vím: Když jsme se za mé návštěvy vraceli jednoho dne z vycházky podle Úslavy, zmínil se mi Karel poprvé, jako mimochodem, že ho kdosi, tuším z Besedy, vybízí, aby si o to místo také zažádal. Já s tím souhlasil, neboť bych byl odjakživa rád viděl, aby se Karel zbavil stálého mluvení. To, že já vždycky byl nepřitelem učitelského povolání, pokud šlo o Karla, a to z ohledu na jeho zdraví, a že tudíž já mu vždycky radíval, aby šel do duchovní správy, je potvrzeno i Karlovým dopisem z 20. 12. 1917, jež jsem již citoval. A je tu ostatně velká řada mých dopisů, počínající rokem 1905, z nichž vysvítá, jaké starosti mi působil jeho zdravotní stav.

Myslil jsem, že by měl, jako přednosta takové duchovní správy, jako je v Plzni, možnost se hlavně šetřit. Proto jsem návrh onoho mně neznámého Karlova přítele uvítal. Karel mi však hned odvětil, že o arciděkanství žádat nebude, protože nemá zařízení a plzeňský arciděkan že je vlastně traktérem pro kaplany.

Abych ještě doplnil zprávu o uvede-

né své návštěvě: rozumí se, že jsme nevynechali v pondělí 1. července ani petropavelský koňský trh. Karel si nemohl odepřít nikdy podívanou na ušlechtilá ta zvířata, zvláště chválné koně sedláků od Kladruha a Všerub. Záliba pro koně neopustila ho do konce života. Ještě i v posledních letech ho velice potěšilo, když mu bratří z Uherského Brodu poslali, když se jim nějak o tom zmínil, Úprkuv plakát, znázorňující tamní koňský trh. Hned si jej dal do rámu.

Po mém odjezdu počátkem července 1918 napsal mi Karel v sobotu 6. července mezi jiným: „Dnes jsem měl slyšení. Je čím dál nesnesitelnější, nepřístupný kousku ohledu a náhledu. Nesnese než kývat, ať se mu lže jak chce. Té metody se napařád používá – k nejlepší oboustranné spokojenosti. Obrany názoru odlišného nesnesl, přímo mně ji zakazuje. O tamtom jako abych prý byl rád, když on mlčí. Já ovšem nakonec – jaké mám přání – že chci veřejnou satisfakci v pondělí na konferenci. Odmítl, hroze "svým" duchovním soudem, což jsem ovšem odbyl jednoduše: index in propria causa? – tedy prý třeba Římem, suspensí atd. Ale skoro se mi zdá, že povolí. Rozloučili jsme se s nedobrou, já nechav mu onen protokol se študenty, jehož opis jsem odevzdal též kanovníku Kašparovi a ceremoniáři. Bavili jsme se přes hodinu.

NB: Prý se o mně informoval dobře u Skrbenského!“

JUDr. Josef Farský
(pokračování přístě)

Z kazatelského plánu

7. NEDĚLE PO SVATODUŠNÍCH SVÁTCÍCH

Jsme proroky ve své vlasti?

Dva příběhy spojené zde do jedné evangelií perikopy probírají Matouš a Lukáš odděleně na různých místech. Markova souvislost dává všemu trochu jiný smysl. Perikopě předchází řada momentů týkajících se víry (Mk 4,40; 5,7 a 5,20; 6,23; 6,27-34). K tomu se nevěra obyvatel Nazareta ukazuje jako otřesný kontrast. Když pak Boží Syn nenašel pochopení a víru tam, kde ji nejvíce čekal od lidí známých a blízkých, zvěst o Božím království rozšířila se nejvíce. V tomto období církevního roku lze vhodně připomenout přijetí evangelia našimi předky a památku i odkaz velkých křesťanských osobností ve dnech 4. až 6. července (Prokop, věrozvěsti, Hus). I to, že misijní úkol církve trvá a že je zvláště naléhavý v naší vlasti i dnes. Zároveň jsme my, křesťané, varováni, abychom nejednali vůči Pánu tak jako jeho sousedé v Nazaretě (srovnej: J 7,25-36 a výklad toho místa v Kovářově "Malé bibli").

Vstup: Ex 2,1-5

Tužby:

2. Za pevnou víru a za odvalu statečně svědčit o Pánu...
3. Aby církev s pomocí Ducha svatého zvěstovala evangelium světu pravdivě, srozumitelně a přesvědčivě...

Epištola: 2 K 12,2-13

Evangelium: Mk 6,1-13

K obětování: 1 K 15,58

Závěrečné čtení: Ř 9,22-26

Modlitba:

Svatý Bože, děkujeme ti za všechno, co jsi ze své velké lásky učinil pro nás lidi životem, dílem a obětí i vzkříšením svého Syna Ježíše Krista. Děkujeme, že radostná zvěst o spáse podle tvé vůle dorazila i do naší vlasti k našim předkům a že my jsme ji od nich přijali. Rač nás k tomu vést, abychom svou vděčnost k tobě osvědčovali křesťanským životem bez pokrytectví a pomáhali tak šířit Kristovu slávu i vládu mezi ty, kdo ho zatím neznají.

Vhodné písně: 30, 60, 291, 310, 327

Nad Písmem

SVĚDEK NA DOMÁCÍM HŘIŠTI

Mk 6,1-13

„Což to není ten kluk Pánkovic, co lezl sousedovi na třešně, o tom, co vyváděl ve škole, ani nemluví – paní učitelka Šrajerová by vám, panečku, mohla vyprávět – není to ten, co se z večírků vracíval k ránu?“

Dospělý člověk má tolik škráloupy, že kdyby je vypil naráz, zvedne se mu žaludek. Proto si v myslí zatahuje spoustu záclon, utkaných z omluv či zdůvodnění, jimiž své chování ospravedlňuje a sám před sebou vysvětluje. Začne-li chodit do sboru, záclony se odhrnují a člověk poznává, jaký opravdu je. Odkryté škráloupy smývá osobní zpověď, díky ní a křtu jde o proměnu snesitelnou.

Leč vnitřní, očím vnějšího světa skrytou. Není lehké změnit svůj obraz, zapsaný ve vzpomínkách ostatních. Boží „...moc je nevýslovná a milosti síla nevypravitelná...“ a to se dříve nebo později začne ukazovat na nás samých. I tím, že nové škráloupy řídnu, nejsou tak velké, případně klesá jejich počet. Místo nich se dějí zázraky, s námi, v událostech okolo nás. Viditelné, hmatatelné, přesvědčivé.

Jenže svět se dál otáčí svou setrvačností. Nechce zázrakům přiznat Boží zásluhu, hledá pro ně "rozumná" vysvětlení. Raději nás vidí dřívějším zrakem – jako ty staré syčáky – vždyť on zase nějaký ten škráloup vyplave, těší se.

Proměna totiž znepokojuje, klade nepřijemné otázky. Například: „Co

když je to pravda a Bůh opravdu je? Jak to, že pomáhá právě tomu lumpovi, pamatujete si přece, jaký byl?“ Na rozdíl od fotbalového zápasu není domácí prostředí pro misii výhodou. Poznal to i Ježíš, který se v očích Nazaretských "provinil" jen tím, že byl pouhým tesařem. Co teprve my, kteří jsme poznali opravdová provínění?

Ježíš to ve svém rodišti zkusil, ale až na pár uzdravených nemohl učinit žádný mocný čin a podivil se nevěře místních. Navenek to vypadá na zbytečnou námahu, hlubší pohled nám odhaluje důležitý poznatek: Víra zvěstovatele evangelia sama o sobě nestačí, evangeliu musí uvěřit ten, komu je určeno, tak zní podmínka skutečného mocných činů. Ne vždy se to ovšem povede a Ježíš své učedníky na tuto situaci připravuje: „A které místo vás nepřijme a kde vás nebudou chtít slyšet, vyjděte odamtud a setřeste prach se svých nohou na svědectví proti nim.“

Je-li si člověk vědom určité skutečnosti, měl by o ní hovořit, vydat svědectví. Ani u soudu se nestává, že jsou taková svědectví, často vyžadující pořádnou porci odvahy, vyslyšena. Pro svědka je důležité, že je vyslovil a nezatajil. My máme výhodu v tom, že víra v Boha a poznávání jeho milosrdenství naplňuje naše srdce radostí. A podělit se s ostatními o svoji radost je krásné samo o sobě. Ano, můžeme

se setkat s vlažným přijetím naší zvěsti či dokonce odmítnutím. I první svědkové evangelia jej určitě zakoušeli, to ovšem nemohlo tyto zvěstovatele zastavit. Nejdříve byl jeden, potom dvanáct, následně sedmdesát (Lk 10)... a kolik je nás dnes? Přesné číslo zná jen Bůh. My akorát můžeme vidět, že pole pro svědectví víry a zvěstování dobré zprávy je pořád velké. I přes dosavadní zkušenosti můžeme začít nejdříve doma a pak teprve pokračovat dál, alespoň budeme mít jistotu, že jsme sobě nejbližší nevynechali. Amen.

Pavel Pánek

**Drahý Otče,
děkuji,
že jsem se mohl
o tobě dozvědět. Děkuji ti
za tvé vedení,
za tvoji pomoc
v mém životě
a za mocné činy,
které jsi pro mě vykonal.
Dej,
ať radostnou zprávu
o tobě,
tvém milosrdenství
a pomoci
mohou poznávat i další
a prosím tě
o odvalu, sílu i moudrost,
abych k tomu mohl
co nejužitečněji přispět.
Amen.**

SKRYTÉ PRAMENY DUCHOVNÍ SÍLY CÍRKVE

Dokončení ze str. 1
stavěn člověk – genius, kdy nad slovo Boží je vynášeno slovo lidské, slovo učenců, filosofů a státníků, kdy modlitba je v posměchu a církev je označována za přežitek. Zde není jiné cesty nežli zpět k oněm skrytým zdrojům duchovní síly církve.

Duchovní život jednotlivce i církve je vázán na zůstávání v Kristu. Tolikrát to Pán Ježíš zdůrazňuje. „*Já jsem ten život pro vás,*“ praví Pán. Proto jen tehdy, když učedníci čerpají z Krista, podaří se jim jejich služba a dílo jejich bude plné a pozhnané.

Krásným způsobem vystihuje to Pán Ježíš podobenstvím o vinném keři a jeho ratolestech. Kmenem je Pán Ježíš, ratolestmi jsou jeho učedníci. Spojení mezi kmenem a ratolestmi je nejen vnější, ale i

vnitřní. Ratolest vyrostla z kmene a čerpá z něho mízu, život. Jakmile toto vnitřní spojení je přerušeno, ratolest vadne a zaniká. Nestačí položit uříznutou ratolest na kmen. I tak vadne a uschne, protože míza už do ní neproudí. Tak je to i s mnohými křesťany: jsou u Krista, ale ne v Kristu.

Druhým pramenem duchovní síly církve je slovo Páně, jak nám ho dosvědčuje Písmo svaté. „*Zůstane-li v mém slovu, jste opravdu mými učedníky,*“ praví Pán Ježíš. Apoštol Pavel pak ve svém listě Koloským vyslovuje toto přání: „*Nechť ve vás přebývá slovo Kristovo v celém svém bohatství.*“ Proto křesťané nalézají v Písmu svatém sílu a oheň, kterým zapalují svá srdce pro slávu Boží a pro spásu svou i celého světa.

Třetím pramenem duchovní síly

církve je modlitba. Bez modlitby nic není. Znemožněme člověku dýchat a zahyne. Tak je tomu i s jednotlivcem a církví, která se málo modlí. Jsou lidé, kteří považují modlitbu za zbytečnou a poukazují na to, že Pán Bůh naše potřeby a nedostatky zná, že modlitby jsou proto nepotřebné. Není tomu tak. Modlitba tvoří nedílnou součást a jednotu se slyšením Božího slova. Modlitba je největší potrava pro duši. Věrným modlitebníkům je dáno jedno z největších zaslíbení Písma: „*Proste a bude vám dáno. Neboť každý, kdo prosí, dostává.*“ A nejkрасnější bude, až v plné odevzdanosti budeme život svůj a všechno přenechávat Pánu a volat k němu slovy Kristovými: „*Ne jak já chci, ale jak ty chceš, Pane, tvá vůle se staň.*“

Rudolf Medek

Představuje se Dialog na cestě

Dokončení ze str. 1

Po obědě nás pan probošt odvezl na nádraží. Ještě na poslední chvíli výměna kontaktů a již jsme ujížděli motoráčkem ku Praze. Přestávalo pršet, vyjasňovalo se a místní krajina se nám tak stačila ukázat v plné kráse.

Markéta Hlasivcová

Hic sunt leones (Zde jsou lvi)

Mnozí se asi nyní ptají, proč jsem svůj článek z prezentace sbírky povídek Oty Ševčíka SMRT NENÍ GLADIÁTORSKÝ ZÁPAS NA KOLEČKOVÉM KŘESLE, člena našeho Literárního dramatického klubu Dialog na cestě, nazvala tak podivně. Výše uvedeným citátem se ve starých mapách označovala neprobádaná a neznámá území. Takovým neznámým místem bylo pro mě i Café Na půl cesty, kde se tato akce konala, jako součást programu Každé jaro se něco nového narodí, jenž byl věnován nejen křtu Otovy knihy, ale i charitativní akci na pomoc lidem postižených letošními povodněmi. Ostatní členové našeho klubu PhDr. Olga Nytrová, Pavel Grün a Růženka Dvořáková, kteří měli během večera vystupovat, již kavárnu navštívili loňského března. Kavárna se nachází v Centrálním parku v Praze 4, nedaleko stanice metra Pankrác. Provozuje ji občanské sdružení Green Doors, nestátní nezisková organizace, zabývající se pracoví a sociální rehabilitací lidí, kteří onemocněli schizofrenií. Byla založena v roce 1997 a je první tréninkovou kavárnou sdružení. Pomáhá překonávat strach ze lvů, neboť jednou ze spousty neznámých krajin, kde žijí lvi, je i krajina našich duší.

Kvůli pracovním povinnostem se zpozdila kmotra knihy a také se musela nejdříve vyzkoušet zvuková technika, neboť s námi účinkovala v programu zpěvačka Zuzana Dumková, která je častým hostem pořadů Café Na půl cesty. Kavárna totiž není jen místem, kde člověk ukojí své fyzické potřeby: žízně a hlad, ale také zde pořádají mnohé kulturní a společenské akce. Konečně bylo vše připraveno a my se přesunuli dovnitř i se svými diváky. Kromě Otových známých nás přišli podpořit jako diváci sestra Eva Dewetterová a Lída Navrátilová z náboženské obce v Karlíně a student PhDr. Olgy Nytrové z Vysoké školy Jana Amose Komenského Michal Šimčík. Po úvodním slovu vedoucí kavárny paní Světlany Vrabecové a Oty, který nás přivítal a poděkoval všem, že přišli, následoval program rozdělený do tří částí. V první vystoupila Olga Nytrová, která přednesla esej nazvanou "Vede drastická zkušenost s povodněmi k zamyšlení nad hodnotami?", kterou napsala na přání Oty Ševčíka. Tématem povodní se zabývala i krátká stejnojmenná báseň Pavla Grúna, jež zazněla v podání autora. PhDr. Nytrová nabídla ještě krátkou esej "Je duše na obtíž?" Po té se kavárna rozezvučela jazzovými písněmi v interpretaci Zuzany Dumkové. Mezitím putovala publikem kasička v podobě indiánského bubínku, do které přispívali ti, kteří mohli, aby pomohli jiným v těžkém údělu.

Druhá část pořadu patřila Růžence Dvořákové a mně, kdy jsme se podělili s přítomnými o ukázky z naší tvor-

by. Růženka měla velký úspěch se svými básněmi a zaujala i svým bezprostředním vystupováním. Po ukončení hudební mezihry pozval autor "na scénu" kmotru sbírky, paní Evu Sukovskou, terapeutku z klubu V. Kolona, který funguje pod patronací Green Doors v psychiatrické léčebně Bohnice, s jejíž pomocí dílo "pokřtil" šampaňským. Znovu poděkoval všem, kteří měli zásluhu na vzniku této knížky, mezi nimi i členům našeho Literárního dramatického klubu Dialog na cestě. Dr. Markéta Hlasivcová knížku redigovala, připravila k tisku, zajistila tiskárnu a postarala se o vydání. Naše výtvarnice Vlasta Polívková zpracovala graficky obálku, Růženka Dvořáková napsala předmluvu. Samozřejmě největší zásluha patří PhDr. Nytrové, která Otu objevila a přivedla mezi nás. Ota jí jako dík napsal do knihy věnování: „*Novinářce a spisovatelce, ženě, která mi pomohla udělat si pojem o literatuře a podala mi pomocnou ruku na cestě, jakou se vydává člověk za uměním psát.*“ Významnou troškou do mlýna přispěla i Otova přítelkyně Petra Oličová, díky níž zdobí obálku něžná kresba stromu s jedním listem, jako nadějí, že se strom na jaře opět zazelená. Kdo by očekával, že sbírka je tlustá mnohastránková kniha, bude zklamán. Spíše než-li knihou by se dala nazvat sešitem. Povídky jsou krátké, někdy obsahují méně než deset vět, ale přesto vydají mnohdy za román. Můžeme si v nich sáhnout na život v jeho pestrosti, hloubce, živočišnosti, nahotě, bolesti, krutosti, doufání i lásce. Hned první ukázka: „*Nechápu, kde lidé berou tolik přátel*“ zaujala některé diváky natolik, že si okamžitě na místě knížku zakoupili. Před koncem oficiálního programu přenechal Ota pole působnosti své kamarádce Ivaně Kempferové, která přednesla v premiéře některé své básně, plné zajímavých obrazů. Na závěr dal autor k dobru ještě další povídky. Pak nastala volná zábava, podmalovaná hudbou Zuzany Dumkové.

Přejme útlému dílku SMRT NENÍ JEN ZÁPAS NA KOLEČKOVÉM KŘESLE, ať si najde cestu k srdcím čtenářů i mimo okruh našeho klubu nebo návštěvníků Café na půl cesty. Nebude to mít vůbec jednoduché. Mnozí lidé nemají Otovy životní zkušenosti a nechtějí si připustit, že existují taková prostředí, v jakých se pohybuje. Pro ně jsou územím Hic sunt leones. Neboť tento výraz označuje jen území neznámá, ale i taková, ze kterých jde strach. Kdo se ale i přesto vydá na průzkum, nebude litovat. Otova tvorba je na první pohled pichlavá a když se prosekáte houštím drsných výrazů a ironie, uvidíte i malého kolibříka, třepetajícího křídly, toužícího napít se nektaru Lásky a klidu. A jako pozvánku na objevnou cestu připojuji povídku, jednu z těch, které se mi líbí nejvíce:

NEPŘÍJDU UŽ NIKDY NEPŘÍJDU

Řekl bych spouště lidí: „*Nepřijdu, už nikdy nepřijdu.*“
A spousta lidí by řekla mně: „*Nepřijdu, už nikdy nepřijdu.*“
Neděláme to. Stýkáme se dál. Ale chybí nám jedno: Neumíme se obejmout.

Květoslava Salmonová

(Obě autorky jsou členkami LDK Dialog na cestě)

Ptáme se kandidátů na úřad patriarchy

* Pokud víme, naše řády neřeší otázku dlouhodobé neúčasti biskupa nebo zástupce HTF UK na jednáních ústřední rady. Pokud byste byl zvolen patriarchou a došlo k takové situaci, jak byste řešil tuto záležitost?

Tomáš Butta:

Účast na jednáních ústřední rady je právem a povinností každého jejího člena, ať již duchovního nebo laika. Je to obdobné jako v radě starších náboženské obce, i když jde v případě členství v ústřední radě o větší dosah hlasování a rozhodování. Neúčast některých členů ústřední rady může vystavit riziku výsledku celého jednání, neboť pokud není přítomna nadpoloviční většina, nemůže se podle řádů naší církve právoplatně usnášet (Ústava ČČSH čl. 48 odst. 4). Kdyby se neúčastnil zasedání ústřední rady dlouhodobě laický představitel zvolený některou z diecézí, tak může být po prověření důvodů odvolán na návrh samotné ústřední rady nebo diecézního shromáždění (Organizační řád ČČSH § 31 odst. 3).

V případě biskupa to není možné. Toho nemůže ústřední rada odvolat. On není do ústřední rady volen, ale je jejím členem, protože je biskupem konkrétní diecéze. Stejně jako farář není do rady starších volen, ale vyplývá to z jeho ustanovení v náboženské obci. Úkol biskupa účastnit se jednání ústřední rady je dán ustanovením Řádu duchoven-ské služby ČČSH § 8 odst. 2 písm. e). Pokud by se dlouhodobě biskup bez závažných důvodů neúčastnil jednání, jde o porušení řádu. Taková situace je protismyslná, neboť nejde jen o povinnost, ale především o právo. Biskup je zástupcem své diecéze v orgánu ústřední rady v České republice. Svou neúčastí by se zřikal toho, co se od něho v jeho diecézi očekává, totiž hájit její zájmy a vyjadřovat se k celocírkevním záležitostem. Nemohl by se bezprostředně vyslovit například ani k personálním záležitostem, svěcení a přijímání do služebního poměru.

Jestliže se jedná o zástupce Husitské teologické fakulty Univerzity Karlovy, je v řádech naznačeno, jak v takovém případě postupovat. Zástupce HTF UK je do ústřední rady povolán jejím usnesením (Ústava ČČSH čl. 48 odst. 2). Zpravidla byl zástupce fakulty vybírán i v konzultacích s vedením fakulty. Kdo z pedagogů HTF UK ji zastupuje jako kněz a teolog ČČSH, je v posledu v kompetenci ústřední rady samotné, neboť jde o členství v důležitém orgánu vedení církve. Teoreticky by mohla ústřední rada zvolit jiného představitele HTF UK, pokud by k tomu byly opravdu závažné důvody.

Jan Hradil:

Postupoval bych přesně podle církevních řádů. Pravděpodobně bych se onoho biskupa písemnou cestou dotázal, proč se neúčastní těch či oněch pracovních grémií. Podle obsahu odpovědi bych pokračoval. Pokud by biskup měl objektivní důvody pro svoji neúčast (nemoc apod.), tak bych jej musel omluvit. Pokud by se jednalo o svévoli, obrátil bych se na diecézní radu, kterou tento biskup spravuje. Tu bych vy-zval k nápravě.

V našich řádech je dokonce možnost pro neplnění pracovních úkolů kohokoliv, tedy taktéž biskupa, zahájit odvolací řízení. Nevím však, zda tato hypotetická otázka má své opodstatnění. Jsem přesvědčený, že biskupové se jednání ÚR řádně účastní.

Z pohledu církevních řádů se neúčastní zasedání ÚR pouze biskup slovenský. To se děje proto, že při nástupu pana dr. Jana Schwarze potřeboval, abych do konkrétních věcí neviděl, a tak si tuto skutečnost za tichého mlčení ostatních jednoduše prosadil. Co víc, nebyl jsem zván ani do zasedání biskupské konference. Toto se po odchodu pana dr. Jana Schwarze změnilo. Nejde popřít, že se o to zasadili nejvyšší laický představitel v církvi, místopředseda ÚR bratr ing. Karel Rauš a pražský biskup Mgr. Karel Bican.

Atmosféra v nejvyšších církevních orgánech se odchodem výše zmíněného změnila. Ředitel úřadu ÚR dr. Vaníček bedlivě dbá na dodržování církevní kázně. Ve vyřizování úředních podání se skutečně zlepšila "štábní kultura". Mám za to, že subjektivní vlivy (svévole) z úřadu vymizely úplně. Děkuji Mgr. Zapletalovi, ale i bratru Potockovi. Jsou to bratři na svém místě, ač se nám to mnohdy nezdá. Jsou v rámci ekonomiky přísní a to nejde jinak. Vymizelo podezření ze svévolného nakládání s financemi. Účetnictví je průhledné.

Nesnažme se stále někde hledat nedostatky. Budme rádi, že nepořádky jsou za námi. Bude dlouho trvat, než si ÚR vydobude pozitivní pověst. Pomluvy a hořké sliny neschopných samozřejmě ulpí, ale jenom systematická práce dá za pravdu těm, kteří se rozhodli udělat jednoduše pořádek.

Je správné úřad kontrolovat a to zastupitelstvo v poslední době provádí víc než důkladně.

TIP NA PRÁZDNINOVÝ VÝLET

Ronov – místo první úschovy Žižkova těla

Už jenom ruina zbyla z hradu Ronov ve vsi Ronov nad Sázavou, kde husité na krátký čas schovali tělesné ostatky Jana Žižky z Trocnova a Kalicha po jeho smrti 11. října 1424 u Přibyslavi.

Odsud, z Českomoravské vrchoviny a od nedaleké zemské hranice, bylo tělo vojevůdce odvezeno dál do vnitrozemí Čech.

Hrad na nevysokém skalnatém ostrohu založili počátkem 14. století páni z Lichtenburka, poprvé je připomínán v roce 1329 jako majetek Smila z Ronova. Husité hrad dobyli při několikanásobném obléhání Přibyslavi v roce 1424. Velké expresivní plátno zobrazující boj husitských vojsk o Ronov dominuje pracovně starostu města na přibyslavské radnici; obraz namaloval předčasně zemřelý akademický sochař Roman Podrázský.

Dvacet let po bitvě hrad koupil Hynce Ptáček z Pirkenštejna, ale v roce 1463 objekt získal ženitbou syn pozdějšího českého krále Jiřího z Poděbrad, Viktorin z Kunštátu a Poděbrad.

Jako pustý je hrad veden už v roce 1538. Od té doby chátrá až k dnešnímu torzu. Magickou sílu místa sevřeného strmými břehy Losenickeho potoka omezuje vysoký les, který zde v pahýlech vyvrácených stromů má podobu menšího pralesa. Zajímavé je, že vnitřní kamenivo už několik století nekryje střecha a přesto na něm stále drží kvalitní vápenná omítka.

Tomáš Durdík v Ilustrované historii českých hradů (Libri, Praha 1999) na zřícenině oceňuje předložené zemní opevnění, které podle jeho soudu v této podobě nemohlo vzniknout dříve než v průběhu husitských válek.

Turisticko-vlastivědný průvodce Havlíčkobrodskem (Sursum, Havlíčkův Brod 1999) cituje pověst, podle níž při obraně hradu v roce 1424 padl jeho velitel rytíř Zdenko spolu se třemi syny, manželka vzápětí zvolila dobrovolnou smrt skokem z okna do hradního příkopu.

Turisté, kteří se na místo první úschovy Žižkova těla vydají z železniční stanice Přibyslav (asi 3 km), nemohou minout jiného svědka historie - jeden z nejstarších kamen-

ných mostů. Technická památka se klene přes Sázavu v délce téměř 40 m, na návodní straně má trojbo-

ké ledolamy. Unikátní most gotického tvaru pochází z 16. století.

Text a foto: Ivo Havlík

Vděčnost je lepší

Ty časy, kdy jsme místo nakupování spíše sháněli, nejsou zas až tak vzdálené. Právě proto mě mrzí, když slyším někoho nadávat na ceny, systém nebo dokonce na sortiment. Vzpomínám si na období, kdy jižní ovoce jsme znali většinou z obrázku. Tehdy koloval vtip, že kakao sice dostali, ale dá se koupit jedině, když si k němu vezmete kilo banánů.

Nevděčnicků kolem nás žije mnoho, bylo by však smutným zjištěním, kdybychom k nim patřili i my. Když pozorně čtete historii národa izraelského, zejména jeho putování pouští po vyvedení z egyptského otroctví, nemůžete si nevšimnout až nápadnou podobnost jejich chování s chováním mnoha našich spoluobčanů. Místo vděčnosti za svobodu - primitivní reptání. Místo nadšeného pohledu do budoucna - ohánění se hrnci plnými masa v minulosti. Místo projeování důvěry Mojžíšovi, novému vůdci národa, sklony k rehabilitaci otrokáře faraóna, atd. Nevděk však vládne nejen světem a nejen v řadách "milovníků starých pořádků", ale šíří se jako morová nákaza i mezi křesťany. Někdy stačí i docela běžné životní trable a už začneme naříkat, hroutit se a upadat do depresí.

Je pravda, že Izraelité v tomto případě postrádali vodu (a žízeň je velice zlá - zvláště na poušti), ale cožpak je Bůh už tolikrát nezachránil? Měli jít - jako obvykle - za Mojžíšem a jeho prostřednictvím prosit Hospodina. Místo toho propadli panice, začali vyvádět, dokonce obvinili Mojžíše, že je chce umořit k smrti.

I my se v čase svého putování pozemskou pouští můžeme ocitnout bez vody. Duševní a duchovní vyprahlost je ještě strašnější. Jenom nejednejme jako chudáci Izraelci. Těm se to nakonec stalo osudným - do země zaslíbené "to dotáhli" pouze Jozue a Kaleb.

Diagnóza: Nevděčnost.

Terapie: „Sečti všechny dary, které ti dal Bůh, a v tvém srdci musí zaznít píseň chval.“

Prevence: „Prosím, aby vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dal ducha moudrosti a zjevení, abyste ho poznali a osvětleným vnitřním zrakem viděli, k jaké naději vás povolal... a jak nesmírně velký je ve své moci k nám, kteří věříme.“ (Ef 1,17-19)

-J.K.-czka

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Kázání v Nazaretě

Doma v Nazaretě, kde by se dalo čekat, že bude Ježíš nejlépe přijat, se naopak setkal s velkou nedůvěrou. Jak na to Ježíš reagoval, se dozvíte z tajenky, kterou získáte, pokud se vám podaří přijít na klíč k následující šifře. Není to vůbec těžké a ještě vám napovím, že ne všechna písmenka do tajenky patří a určitou roli zde hraje abeceda.

PRAORBOKCNEDNÍEBEFZEGCTHILIEDJAVKESLVÉMVLNAS OTIP

(Řešení z minulého čísla: Pravím vstaň)

Jana Krajčířiková

Živá hudba klávesy + zpěv
* široký repertoár
* vhodné pro všechny druhy oslav, včetně svatebních
* k tanci a poslechu
* pro členy církve
4 hodiny zdarma
(pouze za úhradu dopravy a symbolické amortizace aparatury).
Kontakt: 607 25 00 70

Český zápas

MK ČR E 127 ISSN 0323-1321

Týdeník Církve československé husitské

Vydává Ústřední rada Církve československé husitské, Wucherlova 5, 166 26 Praha 6

Šéfredaktorka: Dr. Helena Bastlová, redakce: Mgr. Jana Krajčířiková, Ivana Kyselová, Mgr. Ervín Kukuczka, tel.: 220 398 107, fax: 220 398 123,

mail: cesky.zapas@cesh.cz, Tisk: Grafotechna, Distribuce: A.L.L. production s.r.o., Poděbradská 24, 190 00 Praha 9, tel.: 234 092 851, predplatne@predplatne.cz

KALENDARIUM – ČERVENEC

24. 7. 1791 - Zemřel **Ignác Born** (* 26. 12. 1742 v Kapniku) - osvícenský přírodovědec a organizátor české vědy. I. Born, v 70. letech 18. století vedoucí osobnost osvícenství v Čechách, vyrůstal ve Vídni. V letech 1762-66 studoval v Praze práva a montánní, tj. hornické vědy. Další tři roky pak cestoval po Evropě. Stal se dolnouherským důlním radou a krátce působil v Banské Štiavnici. Do Prahy se vrátil na podzim roku 1770, když se stal přísedícím v mincovním horním úřadě Českého království. Po zranění při důlním neštěstí se v roce 1773 přestěhoval na svůj statek ve Starém Sedlišti. V roce 1777 odešel do Vídně, kde spravoval dvorský kabinet přírodnin. Byl vynikající geolog, mineralog, zkušený montanista i obratný chemik. Udržoval rozsáhlé styky s četnými evropskými učiteli a jeho vydávaná díla nacházela ohlas v celé Evropě. Je považován za nejvýznamnějšího přírodovědce osvícenské doby u nás a s jeho činností jsou spjaty počátky naší moderní mineralogie, petrografie i paleontologie. Měl na svou dobu velmi pokrokové společenské názory a přenášel do Čech myšlenky svého přítele, předního vídeňského osvícence Josefa Sonnenfelse. Všestrannou učeností, společenskou uhlazeností a duchaplností "vévodil" Born pražskému společenskému životu. Stal se také organizátorem osvícenské vědy v Čechách. V letech 1771 a 1772 vydával v Praze vědecký týdeník Prager Gelehrte Nachrichten a v roce 1774 založil Soukromou společnost v Čechách pro povznesení matematiky, vlasteneckého dějepisu a přírodovědy, první předchůdkyni dnešní akademie věd. Soustředil v ní skupinu osvícenských vědců (F. M. Pelcl, M. A. Voigt, F. J. Kinský, J. Stepling, Jan Tesánek, Antonín Strnad, G. Dobner), podněcoval, inspiroval a organizoval jejich práci. I. Born působil v Čechách poměrně krátkou dobu, ale jak výstižně napsal historik J. Kočí, pro českou vědu vykonal dílo za celá desetiletí.

24. 7. 1971 - Zemřel v Praži **Josef Šíma** (* 19. 3. 1891 v Jaroměři) - malíř, ilustrátor a překladatel.

25. 7. 1471 - Se silným ozbrojeným doprovodem (bylo v něm podle dobových pramenů na 10 tisíc jezdců) se Vladislav II. Jagellonský vydal přes Slezsko a Kladsko (ve vstupu na Moravu mu zabránili Matyášovi stoupenci) do Čech. Do Prahy dorazil už 19. srpna.

26. 7. 1866 - Na zámku hraběte Mensdorffa v Mikulově bylo uzavřeno rakousko-pruské příměří.

26. 7. 1966 - Zemřel ve Washingtonu v USA **František Moravec** (* 23. 7. 1895 v Čáslavi) - československý generál, který vybudoval velmi úspěšnou zpravodajskou službu a zaměřil ji především na získávání informací o německých záměrech. S cennými dokumenty a s 11 nejbližšími spolupracovníky odletěl krátce před příchodem okupačních vojsk do Velké Británie, kde řídil čs. exilovou zpravodajskou službu, známou svými hodnotnými informacemi (i díky pokračujícímu kontaktu s nejvýznamnějším agentem A-54, který udržovala v protektorátu skupina Balabán-Mašín-Morávek). Po válce byl v důsledku odporu KSČ proti jeho osobě poslán na dovolenou. Po únoru 1948 uprchl do exilu v USA, kde pracoval jako poradce ministerstva obrany. Jeho vzpomínková kniha *Špión, jemuž nevěřili* podává zprávu nejen o jeho zpravodajské činnosti, ale i charakteristiky předních exilových politiků.

29. 7. 1856 - Zemřel v Praze **Karel Havlíček Borovský** (* 31. 10. 1821 v Borové, dnešní Havlíčkově Borové) - básník, novinář a politik. (K jeho osobě se vrátíme v příštích číslech.)

29. 7. 1911 - Narodil se v Banské Bystrici **Ján Cikker** (+ 21. 12. 1989 v Bratislavě) - slovenský hudební skladatel a pedagog, který mj. zkomponoval v roce 1944 pro povstaleckou rozhlasovou stanici znělku. Po osvobození byl v letech 1945-48 dramaturgem opery bratislavského Národního divadla. Po únoru se podílel na vzniku nových uměleckých organizací (Zváz skladatelův), nezastával však funkce politického charakteru. Od roku 1951 až do odchodu do důchodu (1977) působil jako profesor kompozice na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě. Roku 1979 se stal jedním z prvních laureátů prestižní ceny UNE-SCO za hudbu. Jeho úpravy a stylizace slovenské lidové hudby z 50. let, psané pro velké slovenské soubory (Slovenský ľudový umelecký kolektív, Lúčna), mají trvalou hodnotu. Vysoce individuálním folklorismem se vyznačují i mnohé jeho symfonické skladby (*Slovenská suita*). V letech 1950-53 komponoval svou první operu *Juro Jánošík* (SND Bratislava, 1954), jež byla po Krútnavě E. Suchoně teprve druhým profesionálním pokusem o národní operu na Slovensku. Druhá opera *Beg Bajazid* (1957) zpracovává příběh ze 16. století z doby nájzdů Turků na Slovensko. Počinaje třetí operou *Mr. Scrooge* (podle Ch. Dickense, premiéra v Kasselu 1963) opustil Cikker národně historické náměty, začal si sám psát libreta a za předlohy si vybíral významná díla akcentující morální aspekty života. Ze 60. let pocházejí dvě nejúspěšnější Cikkerovy opery: *Vzkriesenie* (podle Lva Tolstého, 1962 Praha, 1964 Stuttgart, 1973 Antverpy, 1979 Bern atd.) a *Hra o lásce a smrti* (podle R. Rollanda, premiéra 1969 v Mnichově, 1971 Bern, 1976 Frankfurt). Cikker patřil do generace slovenských skladatelů, která jako první svým uměleckým významem přesáhla hranice Slovenska. Ve své době byl nejhranějším československým - respektive slovenským - soudobým operním skladatelem, a to především v německy mluvících zemích.

30. 7. 1366 - Císař Karel IV. založil univerzitní kolej (stala se nejvýznamnějším ústavem Karlovy univerzity) a věnoval jí knihovnu s téměř dvěma tisíci svazky.

(red)